

Veerasters en bescherming van aanplantingen

Een of twee palen als steun:

Hoogstambomen dienen steeds, gedurende eerste jaren, gesteund te worden met een boompaal en boomband

Technische details:

- Zet de paal in de overheersende windrichting (zuidwesten) t.o.v. de boom
- De boomband kan kunnen ook versleten fietsbanden zijn (halen bij de fietsenmaker). Niet te strak!

Veerasters:

Als de bomen op plaatsen komen waar dieren staan, dan moet je ze beschermen. Meestal worden drie of vier palen met een drietal prikkeldraden of met fijnmazige draad afgezet. In de handel zijn er ook boomharnassen te koop (maar landschappelijk gezien zijn deze niet zo mooi). Boomharnassen worden meestal in steden of dorpen geplaatst.

Welke palen?

- Kastanjehouten palen: de palen zijn geschild. Dat wil zeggen dat zij hun natuurlijke vorm nog hebben maar ontdaan zijn van hun schors. De palen zijn onbehandeld en kunnen door hun natuurlijke kwaliteiten vele jaren zonder bescherming. Het hout van de tamme kastanje (*Castanea sativa*) is bijzonder taai, elastisch en duurzaam. Het behoort zonder behandeling tot de Duurzaamheidsklasse II. En bevat zeer veel looistoffen (7 tot 10% op het drooggewicht), waardoor schimmels, bacteriën, weer en wind er praktisch geen vat op krijgen. Kastanjehout is een hardhoutsoort die licht in gewicht en toch duurzaam is. Na ongeveer een jaar zal het hout op een natuurlijke manier vergrijzen.

Aldus kan onverduurzaamd kastanjehout een uitstekend alternatief vormen voor het met CCA of andere chemische middelen verduurzaamd Europees naaldhout. En uiteraard voor alle tropische hout. Koper-Chroom-Arsenaat (CCA) geldt als het voor de mens minst giftige houtverduurzaamingsmiddel voor buitengebruik. Toch behoort CCA volgens de richtlijnen van de Europese Gemeenschap tot de categorie "zeer giftig". Vooral de opname via de huid van uitgeloozd arseen baart zorgen door het kanker-risico. Zowel chemisch verduurzaamd naaldhout als de tropische houtsoorten mahonie en redwood behoren overeenkomst het Hout-Vademecum tot duurzaamheidsklasse II. Zo ook dus onbehandeld hout van de tamme kastanje.

Tip: de palen kun je zelf aan de onderzijde verbranden voor ze worden geplaatst om het rottingsproces te vertragen.

Beschikbare lengten en prijzen (van een site geplukt, deze kunnen dus variëren): 1,50m, 1,75m, 2,00m, 2,25m, 2,50m of 3,00m, standaardpaal: diameter 8 à 10 cm, Zwaardere paal : diameter: 10 à 12 cm

- Kastanjehouten paal gepunt lang 160 cm diameter 7/9 (€ 3.80)
  - Kastanjehouten paal gepunt lang 175 cm diameter 7/9 (€ 4.25)
  - Kastanjehouten paal gepunt lang 200 cm diameter 7/9 (€ 5.00)
  - Kastanjehouten paal gepunt lang 250 cm diameter 7/9 (€ 8.00)
  - Kastanjehouten paal gepunt lang 300 cm diameter 7/9 (€ 10.00)
  - Kastanjehouten paal gepunt lang 160 cm diameter 10/12 (€ 6.00)
- Robinia palen (valse acacia): Ook een interessant alternatief. Zij zijn wel iets duurder, maar nog duurzamer als kastanje (Robiniahouten paal gepunt lang 250 cm diameter 6/8 (€ 8.00)). Is wel moeilijker verkrijgbaar.

Foto's van veerasters

Boompalen

De jonge boompjes worden verankerd met boompalen en binddraad. Doorgaans worden er per boom twee boompalen geplaatst die via een binddraad de boom op zijn plaats houden.

Bomen die je beschut tegen hevige wind plant, kan je eventueel met één boompaal plaatsen. Plaats altijd één paal aan de overheersende windzijde (zuidwest) zodat de boom bij hevige winden van de paal wegwaait. Anders kan de boom -door het voortdurend schuren tegen de paal- schade oplopen.

Boompalen zijn best 2,5 meter lang en 7 centimeter in doorsnede. Ze worden zo diep gezet dat er ongeveer 1,8 meter boven de grond blijft.

De binddraden worden hoog aan de palen bevestigd met een kopnagel of kram en in een achtvorm om de boom gebonden (zie figuur p. 23). Op de markt zijn er tal van toepassingen beschikbaar. Let er op dat de boom niet tegen de palen kan schuren en dat de binddraad niet te strak rond de boom komt te zitten. Eenmaal de boom stevig ingeworteld is -na ongeveer vier à vijf jaar- mogen palen en draad verwijderd worden.

Bescherming tegen vraat

Sappige bladeren en jonge twijgjes zijn een ware delicatesse voor grazende dieren. Op zich is dat niet zo erg voor een

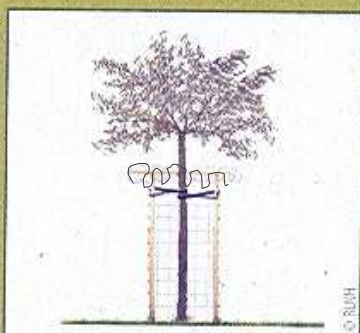
knotboom. Erger is schade aan de stam door schuren, krabben of knagen. Zowel oude als jonge bomen verdragen dit slecht.

Lange knotrijen kan je beschermen door -evenwijdig aan de bomenrij- schrik- of prikkdraad te plaatsen. Zorg hierbij dat de dieren niet aan de stam of hoofdtakken kunnen. De onderste draad mag gerust iets hoger geplaatst worden zodat het vee er nog onderdoor kan grazen.

Je kan elke boom ook apart beschermen. In de handel zijn er tal van kant en klare boomkorven verkrijgbaar. Maar je kan ze ook makkelijk zelf maken.

Boomkorven bestaan uit palen, schapendraad, verbindingslatten en eventueel wat prikkeldraad.

Je kan drie of vier palen rondom de boom plaatsen. Naargelang de grootte van de dieren moet je ze anderhalve tot

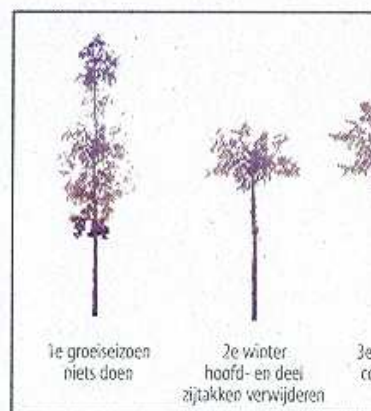
Voorbeeld van een boomkorf voor koeien of paarden

twee meter boven de grond laten uitsteken.

Plaats rondom de palen schapendraad en verbind de palen bovenaan met verbindingslatten. Deze verbindingslatten mogen een twintigtal centimeter uitsteken en worden met prikkeldraad omwonden. Zie figuur p. 24.

Een aparte steunpaal voor de boom is niet nodig. Gebruik de palen van de boomkorf om de binddraad te bevestigen.

Hou rekening met later onderhoud. Bevestig minstens een kant van de schapendraad zodanig dat je hem makkelijk weer los kan maken. Dit komt van pas als je wil maaien, knotten of kleine herstellingen uitvoeren.

Knotschema jonge boom

4.5. Bescherming van aanplantingen

Hoogstambomen dienen steeds, gedurende de eerste jaren, gesteund te worden met een boompaal. Die moet ervoor zorgen dat de boom recht groeit. De boompaal moet dus in de heersende windrichting (zuidwesten) t.o.v. de boom aangebracht worden. Als de bomen op plaatsen komen te staan waar dieren komen, moet je ze afschermen. Schapen, paarden en geiten lusten de schors van de jonge boompjes en koeien prefereren de jonge twijgjes. Meestal worden drie of vier palen met een drietal prikkeldraden of met fijnmazige draad rond de boom aangebracht, zodat de dieren de stam niet kunnen beschadigen of zich ertegen wrijven. Ook zijn er boomharnassen in de handel te koop die de boomstam tegen het vee beschermen.

Wanneer een heg of houtkant aan de rand van de weide staat moet ook die met prikkeldraad beschermd worden tegen het vee.

Stalen rasters zijn eerder voor dorpen en steden dan in weides

Hoe het niet moet:

Het lattenwerk is hier halverwege de paal gedaan, waardoor de palen toch nog verschillende richtingen uitsteken. Beter is de lat bovenaan te bevestigen. Dit komt verzorgder en professioneler over.

Stalen boomkorven zijn ook in de handel verkrijgbaar, maar landschappelijk gezien bieden ze weinig meerwaarde. Ze horen eerder thuis in dorpen en steden.